

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 80 0 В 057589 16 Рев
Бања Лука, 10.4.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у ван праничном предмету предлагача Ц. Б., сина Н. из У., заступаног по С. К., адвокату из Т., П. И. б. ..., ламела ..., локал ..., спрат ..., против противника предлагача Р. С., коју заступа П. Р. С., сједиште замјеника у Б., ради одређивања накнаде за експроприсане некретнине, одлучујући о ревизијама предлагача и противника предлагача против рјешења Окружног суда у Бијељини број 80 0 П 057589 16 Гж 3 од 7.9.2016. године, на сједници одржаној 10.4.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизије се усвајају, оба нижестепена рјешења укидају и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у Бијељини број 80 0 В 057589 15 В 3 од 26.1.2016. године, утврђена је накнада за експроприсане воћне засаде, украсно биље и пољопривредно земљиште означено као к. ч. ... и ... к. о. У., у износу од 46.729,25 КМ и за грађевинске објекте који се налазе на тим парцелама и земљиште испод објеката и које је потребно за њихову редовну употребу, у износу од 74.980,89 КМ, што укупно износи 121.710,14 КМ и обавезан је противник предлагача да тај износ исплати предлагачу са законском затезном каматом од дана доношења рјешења и да му накнади трошкове поступка у износу од 13.900,00 КМ.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Бијељини број 80 0 В 057589 16 Гж 3 од 7.9.2016. године жалба предлагача је одбијена, а жалба противника предлагача је дјелимично усвојена и првостепено рјешење преиначено у дијелу одлуке о накнади за грађевинске објекте који се налазе на експроприсаним парцелама и за земљиште испод објеката и које је потребно редовну употребу објеката (у површини од ... м²) тако, да је за те некретнине утврђена накнада у износу од 71.986,00 КМ (умјесто износа од 74.980,89 КМ) која је заједно са накнадом за експроприсане воћне засаде и украсно биље од (16.927,50 КМ) досуђена у износу од 88.913,00 КМ. Истим рјешењем укинута је првостепено рјешење у дијелу одлуке о одређеној накнади за експроприсано пољопривредно земљиште и одлуке о трошковима поступка и предмет је у том дијелу враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против другостепеног рјешења ревизије су изјавили предлагач и провритник предлагача.

Предлагач побија другостепено рјешење у дијелу у којем је жалба противника предлагача усвојена, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијано рјешење преиначи тако, да се жалба противника предлагача одбије и првостепено рјешење у досуђујућем дијелу потврди, те да се жалба предлагача усвоји и то рјешење преиначи у одбијајућем дијелу накнаде за прибављања грађевинске документације за објекте, у износу од 12.000,00 КМ и за увећање накнаде за 30%, по основу личних и породичних прилика, или да се побијано рјешење у оспореном дијелу укине и да му се досуди накнада трошкова ревизионог поступка у износ од 2.340,00 КМ.

Противник предлагача другостепено рјешење побија у усвајајућем дијелу, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се нижестепена рјешења укину и овај ревизиони суд одреди правичну накнаду или да предмет врати нижестепеним судовима на поновно одлучивање.

Предлагач у одговору на ревизију противника предлагача предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена или одбије као неоснована, а противник предлагача није доставио одговор на ревизију.

Ревизије су основане.

Предмет одлучивања у овом поступку је утврђивање накнаде за некретнине, воћне засаде и украсно биље, експроприсане рјешењем Републичке .... Р. С., П. ј. У. број ... од 1.11.2013. године.

Првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио, да су поменути рјешењем наведене Републичке ..., потпуно експроприсане (за потребе инвеститора ЗП Р. и Т. а.д. У.) некретнине предлагача: к.ч. ... звана „Горња Башћа“, воћњак 2 класе, површине ... м2, у сувласништву предлагача са ½ дијела (од које предлагачу припада ... м2) и објекти, воћне засаде и украсно биље који се налазе на припадајућем му дијелу те парцеле и к.ч. ... површине ... м2 у сувласништву предлагача са ½ дијела (од које предлагачу припада ... м2), звана „Поткућница“, њива 5 класе, обе уписане у п. л. број ... к.о. У.; да су означене парцеле у катастарској евиденцији уписане као пољопривредно земљиште у нарави „њива 5 класе и воћњак 2 класе“; да је у управном поступку (16.4.2014. године) противник предлагача понудио предлагачу накнаду за експроприсане некретнине у износу од 99.258,00 КМ, коју предлагач није прихватио, након чега је управни спис достављен О. с. у Б. на одлучивање о предметној накнади; да је вјештак пољопривредне струке Ј. П. у Допуни налаза од 17.11.2015. године вриједност пољопривредног земљишта к.ч. ..., (рачунајући ... КМ/м2) процијенио у износу од 5.502,75 КМ (док је исти вјештак у Основном налазу од 3.9.2014. године процјену наведеног земљишта извршио у износу (... КМ/м2) од 2.293,75 КМ, а парцелу к.ч. ... је процијенио у износу од 24.299,00 КМ (а по истом принципу је ранија процјена била у износу од 11.045,00 КМ), те воћне засаде у износу од 16.577,50 КМ, украсно биље у износу од 350,00 КМ, што укупно износи од 46.729,25 КМ; да је вјештак грађевинске струке Д. Ж. у налазу од 30.8.2014. године процијенио: вриједност експроприсаних грађевинских објеката (који су грађени без техничке документације), у износу од 53.045,00 КМ, вриједност „грађевинског“ земљишта површине ... м2 (које је одузето од к.ч. ... површине ... м2) у износу од 18.335,83 КМ, на име прибављања техничке документације за изградњу нових објеката, у износу од 12.000,00 КМ, што укупно износи 83.380,00 КМ, у којем износу је вриједност наведених некретнина исти вјештак

обрачунао и у Допуни налаза од 15.11.2015. године, а након обрачуна вриједности дрвене гараже површине ... м² (која је експроприсана а није обухваћена налазима) у износу од 3.600,00 КМ, процјена овог вјештака износи 86.980,83 КМ; да је предлагач на посљедњем рочишту (од 26.1.2015. године) предложио увећање накнаде за 30%, на име личних и породичних прилика; да је предлагач Ц. Б. умро 11.1.2015. године и да су рјешењем о наслеђивању Основног суда у Бијељини број 80 0 О 063955 15 О од 13.5.2015. године за наследнике проглашени његови синови С. Б. (у чију корист је одређено уручење накнаде за експроприсане некретнине за које се води поступак у предметној правној ствари) и Н. Б. и да је и након тога предметни поступак вођен и окончан у односу на умрлог предлагача.

На темељу тих чињеница, прихватајући Допуну налаза вјештака пољопривредне струке Ј. П. од 17.11.2015. године и налаз вјештака грађевинске струке Д. Ж., осим у дијелу обрачунате накнаде на име прибављања грађевинске документације у износу од 12.000,00 КМ, првостепени суд је одредио накнаду за воћне засаде, украсно биље и пољопривредно земљиште у износу од 46.729,25 КМ, а за грађевинске објекте и „грађевинско“ земљиште испод објеката и које је потребно за њихову редовну употребу у износу од 74.980,89 КМ (укупно 121.710,14 КМ) и противника предлагача обавезао да предлагачу исплати тај износ са каматом, од доношења рјешења до исплате.

Другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правне закључке првостепеног суда, осим закључка у односу на начин утврђивања накнаде за пољопривредно и „грађевинско“ земљиште. При том је нашао да је, због велике разлике у процјени вриједности пољопривредног земљишта у Основном налазу (у износу од ... КМ/м²) и Допунском налазу (у износу од ... КМ/м²), првостепени суд био дужан позвати поменутог вјештака пољопривредне струке ради објашњења разлике у налазима, у толикој мјери, а пошто то није учинио, што је био дужан и без приједлога странака, првостепено рјешење је у том дијелу укинуо и предмет вратио на поновно одлучивање. Код чињенице да је предлагачу одређена накнада „да купи грађевинско земљиште“ тај суд је нашао, да нема основа да се у тржишну вриједност „грађевинског“ земљишта урачуна и износ од ... КМ/м² на име накнаде за претварање пољопривредног у грађевинско земљиште, што за површину од ... м² износи 2.984,83 КМ, слиједом чега је првостепено рјешење у том дијелу преиначио тако што је за тај износ снизио накнаду за „грађевинско“ земљиште на износ од 15.341,00 КМ (умјесто износа од 18.335,83 КМ).

Основано противник предлагача у ревизији указује да су нижестепени судови починили повреде одредаба парничног поступка, када су и поред тога што предлагач смрћу, изгубио страначку способност, поступак водили и предметну накнаду досудили на име предлагача.

Наиме, одредбом члана 378. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), таксативно су набројани случајеви у којима се поступак прекида, по самом закону. У тачки 1. овог члана је прописано да се поступак прекида, кад странка умре. Смрћу странке, престаје страначка способност, дакле, након 11.1.2015. године, када је предлагач умро, није било странке у предметном поступку. При том, није од значаја околност да је предлагач имао пуномоћника – адвоката, јер сагласно одредби члана 72. Закона о измјенама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 61/13) којом је измијењена одредба члана 311. ЗПП, пуномоћје престаје, између осталог, и смрћу физичког лица.

Када прекид поступка наступа по самом закону, какав је овдје случај, суд само утврђује прекид поступка и рјешење суда има деклаторни карактер, будући да се десила чињеница предвиђена наведеном одредбом члана 378. ЗПП, која доводи до прекида поступка. Према томе, услов за прекид поступка који је у конкретном случају наступио као правна посљедица смрти предлагача, не подлијеже оцјени суда, какав је случај са условима из члана 379. ЗПП, већ се у наведеном случају, наступањем једног од услова из ове законске одредбе, поступак прекида по самом закону.

Имајући у виду да је првостепени суд поступак у односу на предлагача наставио и након његове смрти, када је наступио услов за прекид поступка, умјесто да је предузео мјере да се поступак настави са лицем које може бити странка у поступку, и поред тога што је сагласно одредби члана 293. став 3. ЗПП суд дужан да у току цијелог поступка по службеној дужности пази да ли лице које се појављује као странка може бити странка у поступку, починио је повреду одредаба парничног поступка из члана 209. ЗПП, у вези са члановима 378. став 1., 293. став 3. и 295. став 1. истог закона, које се сагласно одредби члана 2. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 36/09 до 91/16, даље: ЗВП) примјењују у овој правној ствари.

Како наведене недостатке није санкционисао другостепени суд, и тај суд је починио исте повреду које су биле од утицаја на законитост и правилност побијаног рјешења, на што се правилно указује у ревизији противника предлагача.

Зато су усвајањем ревизије противника предлагача а на основу одредбе члана 249. став 1. ЗПП у вези са чланом 254. став 1. и 4. истог закона и са чланом 2. став 2. ЗВП, нижестепена рјешења укинута у досуђујућем дијелу којим је одређена предметна накнада.

Из истих разлога је усвојена и ревизија предлагача у односу на одбијајући дио приједлога предлагача, јер испуњењем наведеног законом прописаног, услова за обавезни прекид поступка (дана 11.01.2015. године) нижестепени судови нису могли, у односу на умлог предлагача, предузимати било какве радње у овој поступку.

Код оваквог стања ствари, овај ревизиони суд се у овом поступку није бавио другим ревизионим наводима странака.

У наставку поступка првостепени суд ће отклонити недостатак на који је указано у овом рјешењу, па ће у предметној правној ствари донијети правилну и закониту одлуку.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић